

3781 - SABAH ZİKİRLERİ NE ZAMAN SÖYLENİR?

Soru

Sabah zikirlerini güneş doğmadan söylemeyi unutursam, ne zaman uykudan uyanırsam ve hatırladığım anda söylersem bu amel benden kabul olunur mu?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Sabah zikirleri, güneşin doğmasıyla sınırlı değildir. Zirâ sabah kelimesi, Arapça'da fecir vakti için söylendiği gibi, gündüzün ilk vakitleri için de söylenir. (Bkz: el-Kâmusu'l-Muhîr; s: 291.

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

وسبح بحمد ربك بالعشي والإبكار

[سورة غافر الآية: ٥٥]

"(Ey Peygamber! Sen, müşriklerin eziyetlerine) sabret. Şüphesiz Allah'ın va'di haktır. (O asla va'dinden dönmez.) Günahının bağışlanmasını iste. Akşam-sabah, (günün sonunda ve günün başında) Rabbine hamdederek O'nu tesbih et (tenzih et)."(Ğâfir/ Mü'min Sûresi: 55).

İbn-i Kesir -Allah ona rahmet etsin- tefsirinde (c: 4, s: 86) şöyle demiştir:

"Yani sabahın ilk vakitleri ile gecenin ilk vakitlerinde...Fakat gündüz zikir için en kıymetli vakit, sabah namazından sonraki zikirdir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

وسبح بحمد ربك قبل طلوع الشمس وقبل الغروب

[سورة طه الآية: ١٣٠]

"(Ey Peygamber!) Sen, onların (yalanlayanların) söylediklerine (yalan sözlerine) sabret. Güneşin doğmasından önce (sabah namazında) ve güneşin batmasından önce (ikinci namazında) Rabbine hamdederek O'nu tesbih et. Gecenin bir kısım saatleri (yatsı namazı) ile gündüzün etrafında (öğle ve akşam namazlarında Rabbini) tesbih et. Umulur ki (bu amellere karşılık mükâfat alırsın da) râzı (hoşnut) olursun." (Tâhâ Sûresi: 130).

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda şöyle buyurmuştur:

مَنْ صَلَّى الْغَدَاةَ فِي جَمَاعَةٍ، ثُمَّ قَعَدَ يَذْكُرُ اللَّهَ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ، ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ كَانَتْ لَهُ كَأَجْرِ حَجَّةٍ وَعُمْرَةٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: تَامَّةٌ تَامَّةٌ تَامَّةٌ .

[صحيح الجامع]

"Kim, sabah namazını kıldıktan sonra güneş doğuncayakadar (bulunduğu yerde) oturur, (kerahet vakti çıkması için güneş bir mızrak boyu yükseldikten) sonra da iki rekat namaz (kuşluk/duhâ namazının başlangıcı olan işrak namazı) kılarsa, (bu namazına karşılık olarak) ona hac ve umre sevabı gibi sevap verilir.

Enes b. Mâlik -Allah ondan râzı olsun- dedi ki:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

"Bir tam hac ve umre sevabı verilir. Bir tam hac ve umre sevabı verilir. Bir tam hac ve umre sevabı verilir." (Sahîhu'l-Câmi"; hadis no: 6222).

Bu açıklamaya göre, bu konuda gelen bütün naslar aynı konumdadır.

Örneğin Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu emri de böyledir:

مَنْ قَالَ حِينَ يُصْبِحُ وَحِينَ يُمَسِّي: سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، مِائَةَ مَرَّةٍ، لَمْ يَأْتِ أَحَدٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِأَفْضَلَ مِمَّا جَاءَ بِهِ إِلَّا أَحَدٌ قَالَ [مِثْلَ مَا قَالَ أَوْ زَادَ عَلَيْهِ]. [رواه مسلم]

"Kim, sabahladığında ve akşamladığında yüz defa: 'Subhânallahi ve bihamdihi' (Allahım! Sana hamdederek seni tüm noksanlıklardan tenzih ederim) derse,hiç kimse onun (bu sözü yüz defa söyleyenin) getirmiş olduğundan daha fazîletlisini getirmemiştir. Ancak onun gibi (yüz defa) söyleyen veya ondan (yüz defadan) fazla söyleyen kimse bundan müstesnadır." (Müslim; hadis no: 2692).

Yine, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu emri de böyledir:

[اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا وَبِكَ أَمْسَيْنَا وَبِكَ نَحْيَا وَبِكَ نَمُوتُ وَإِلَيْكَ النُّشُورُ.] [رواه أبو داود والنسائي وصححه الألباني]

"Allahım! Senin yardımınla sabahlar ve yine senin yardımınla akşamlarız.Senin yardımınla yaşar ve senin yardımınla ölürüz. Ve dönüş, yalnızca sanadır." (Ebu Dâvud; hadis no: 5068. Nesâî; hadis no: 9836. Elbânî: "Hadis hasendir", demiştir.)

Buna göre uykudan uyandığın zaman, sabah vaktinde olduğundan dolayı sabah zikirlerini söyleyebilirsin.

Muvaffakiyet, Allah Teâlâ'dandır.

Not:

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[مَنْ نَامَ عَنْ حِزْبِهِ أَوْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ فَقَرَأَهُ فِيمَا بَيْنَ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَصَلَاةِ الظُّهْرِ كُتِبَ لَهُ كَأَنَّمَا قَرَأَهُ مِنَ اللَّيْلِ.] [رواه مسلم]

"Kim, gece (zikir ve Kur'an okumak gibi) virdini tamamlamaktan veya virdinden bir şeyi okuyamayıp uykuya kalır da onu sabah namazı ile öğle namazı arasında okursa, sanki onu gece okumuş gibi kendisine sevap yazılır." (Müslim; hadis no: 747).

İmam Nevevî şöyle demiştir:

"Bu, zikirlerle devâm etmenin müstehap olduğuna ve zikirleri okumayı kaçırdığı zaman kaza edilebileceğine dellildir." (Sahîh-i Müslim Şerhi; c. 6, s: 27).

Avnu'l-Ma'bud'da (c: 4, s: 198) şöyle gelmiştir:

"Bu hadis, gece için vird (zikir) edinmenin ve bu virdi uykuya kalma veya herhangi bir özür sebebiyle kaçırdığı zaman onu kaza etmenin meşrû olduğuna, bu virdi sabah namazı ile öğle namazı arasında yapanın, sanki gece yapan gibi sevap kazanacağına ve teheccüd namazını gece kaçıranın gündüz kaza edebileceğine delâlet etmektedir."

Yine de en iyisini Allah Teâlâ bilir.